

Infofiche bevolkingsonderzoek naar dikkedarmkanker

Situering

Het Vlaams bevolkingsonderzoek naar dikkedarmkanker startte eind 2013 en is een initiatief van de Vlaamse overheid. De bedoeling van het bevolkingsonderzoek is om dikkedarmkanker vroeg op te sporen bij mannen en vrouwen van 56 tot en met 74 jaar.

Mannen en vrouwen in deze leeftijdsgroep krijgen de mogelijkheid om de 2 jaar een staal van hun stoelgang op te sturen naar het labo.

Het bevolkingsonderzoek richt zich tot mannen en vrouwen zonder klachten of verhoogd risico (familiaal verhoogd risico of verhoogd risico omwille van specifieke genetische aandoeningen) voor dikkedarmkanker. Het onderzoek is niet verplicht, maar wordt wel sterk aanbevolen. De afnameset en de analyse van het staal stoelgang in het labo is gratis voor alle inwoners in Vlaanderen.

Het streefdoel van de Vlaamse overheid is dat 60% van de mannen en vrouwen van 56 tot en met 74 jaar tegen 2020 deelneemt aan het bevolkingsonderzoek. In 2013 nam reeds 48.7% deel aan het bevolkingsonderzoek naar dikkedarmkanker. In een aantal gemeenten is de participatiegraad van 60% al bereikt.

Wat is dikkedarmkanker?

Dikkedarmkanker begint vaak met poliepen in de darm. Deze poliepen kunnen bloed afgeven, dit bloed – onzichtbaar voor het blote oog – kan opgespoord worden door de analyse van een staal stoelgang in het labo. Een poliep is een kleine zwelling aan de binnenkant van de dikke darm. Poliepen zijn meestal goedaardig en geven geen klachten. Soms groeien ze echter uit tot kanker. Dit is een heel langzaam proces. Het duurt tot 10 jaar voor een poliep dikkedarmkanker wordt.

Dikkedarmkanker: enkele cijfers en feiten

Elk jaar krijgen meer dan 5.000 mannen en vrouwen in Vlaanderen te horen dat ze dikkedarmkanker (DDK) hebben (2012: 5438). Dikkedarmkanker is de 2^e meest voorkomende kanker bij vrouwen (na borstkanker) en de 3^e meest voorkomende kanker bij mannen (na prostaat- en longkanker). Elk jaar sterven er ongeveer 1800 Vlamingen aan (2012: 1806). Voor vrouwen is het de 3^e en voor de mannen de 2^e meest voorkomende oorzaak van kankersterfte. Door dit bevolkingsonderzoek kunnen we deze sterfte door dikkedarmkanker doen dalen.

Vroege opsporing geeft betere kans op genezing

In het begin hebben mensen met dikkedarmkanker geen klachten. Hierdoor wordt de ziekte vaak pas laat ontdekt. Hoe kleiner het gezwel, hoe meer kans men heeft om te genezen. Daarom is het belangrijk om de kanker vroeg op te sporen. Een vroege opsporing zorgt er ook voor dat de behandeling minder zwaar is en dat men

sneller herstelt. Wanneer heel wat personen deelnemen aan het bevolkingsonderzoek kunnen meer mensen genezen.

Hoe kunnen mannen en vrouwen deelnemen?

Personen die in aanmerking komen voor het bevolkingsonderzoek, krijgen een uitnodiging van het Centrum voor Kankeropsporing, met een folder, het antwoordformulier, een gebruiksaanwijzing en afnameset (iFOB-test, opvangpapier en bubbel-envelop). Na ongeveer 8 weken ontvangt men automatisch een herinneringsbrief (zonder afnameset).

Bij deelname:

- Op het antwoordformulier – = 'Ja-deelname' - moet de deelnemer de gegevens van zijn huisarts en enkele andere gegevens invullen. De huisarts krijgt altijd het resultaat toegestuurd.
- De deelnemer stuurt het staal met de bubbel-envelop (port betaald) naar het laboratorium.
- Het staal wordt geanalyseerd in een centraal labo (CMA Herentals). Na analyse in het labo ontvangen zowel de deelnemer- als de huisarts het resultaat van het onderzoek binnen 14 kalenderdagen. De huisarts ontvangt het resultaat voordat de deelnemer het resultaat krijgt. Een afwijkende iFOBT (≥ 75 ng/ml) moet opgevolgd worden door een volledige coloscopie. Bij een niet afwijkende iFOBT (< 75 ng/ml bloed in de stoelgang) krijgt de deelnemer automatisch na 2 jaar opnieuw een uitnodiging met afnameset.

Bij niet-deelname:

- Redenen voor niet deelname of de vraag om in de toekomst geen uitnodiging meer te ontvangen kunnen elektronisch meegedeeld worden via het inloggen op www.bevolkingsonderzoek.be/dikkedarmkanker/purl met de persoonlijk code van de deelnemer. Deze persoonlijke code staat rechtsboven op de uitnodigingsbrief.
- Als er geen reden voor niet-deelname of geen vraag om geen uitnodiging meer te ontvangen wordt meegedeeld, én er geen staal met antwoordformulier wordt opgestuurd, krijgt de deelnemer na ongeveer 8 weken een herinneringsbrief om alsnog deel te nemen (zonder afnameset).

Hoeveel mannen en vrouwen nemen er deel in uw gemeente?

Informatie over de participatie in uw gemeente kan je bij het Logo opvragen.

Wil je graag het bevolkingsonderzoek in de kijker stellen?

Contacteer het Logo voor inspirerende suggesties.

Uitgebreide informatie over het bevolkingsonderzoek dikkedarmkanker is terug vinden op de website www.bevolkingsonderzoek.be.

Voor meer info over bevolkingsonderzoek algemeen: www.zorg-en-gezondheid.be.